

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: Έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με τις επιπτώσεις της πανδημίας (COVID – 19) σε βασικές κατηγορίες τροφίμων - Γάλα & Άλευρα/ Σιτηρά

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, ερευνά και παρακολουθεί συστηματικά τα οικονομικά στοιχεία διαφόρων κλάδων, και ιδίως βασικών καταναλωτικών προϊόντων και τροφίμων, παραπόνα καταναλωτών και δημοσιεύματα αφενός μεν αναφορικά με ανατιμήσεις σε βασικά καταναλωτικά προϊόντα σε όλη την αλυσίδα αξίας (όπως ενδεικτικά αγροτικά προϊόντα και προϊόντα τροφίμων), αφετέρου δε σχετικά με τυχόν ελλείψεις των εν λόγω προϊόντων. Για τον λόγο αυτό έχει αναπτύξει στρατηγική στοχευμένης επέμβασης όπου και εάν κρίνεται απαραίτητο, ως αρμόδια για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων του ν.3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ ή μέσω κανονιστικών παρεμβάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό και κατόπιν σχετικών δημοσιευμάτων στον τύπο, ειδικά κατά την κρίσιμη περίοδο της έξαρσης της πανδημίας του COVID-19 στη χώρα μας, εκφράστηκαν ανησυχίες για επικείμενες ελλείψεις ή/ και αυξήσεις στις τιμές συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων και προϊόντων διατροφής. Ως εκ τούτου κρίθηκε απαραίτητη η εκκίνηση αυτεπάγγελτων ερευνών, μεταξύ άλλων, στις αγορές και αλυσίδα εφοδιασμού γάλακτος, και σιτηρών και αλεύρων για τυχόν παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 ή/ και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ1.

Ειδικότερα, στις 15.4.2020 η ΕΑ απέστειλε ερωτηματολόγια για παροχή στοιχείων, με τα οποία ζητήθηκαν στοιχεία αγορών και πωλήσεων για το διάστημα από τον Φεβρουάριο 2020 έως και τον Απρίλιο 2020, σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και εμπορία των ως άνω προϊόντων. Επιπρόσθετα, η ΕΑ, προκειμένου να ερευνήσει το σύνολο της αλυσίδας αξίας των ως άνω προϊόντων τροφίμων και ιδιαίτερα τυχόν επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στις τιμές καταναλωτή, προχώρησε, σε συνεργασία με Εμπειρογνώμονες Καθηγητές Πληροφορικής και Οικονομικής Επιστήμης, σε ανάλυση των τιμών καταναλωτή ορισμένων βασικών προϊόντων διατροφής των ως άνω κατηγοριών.

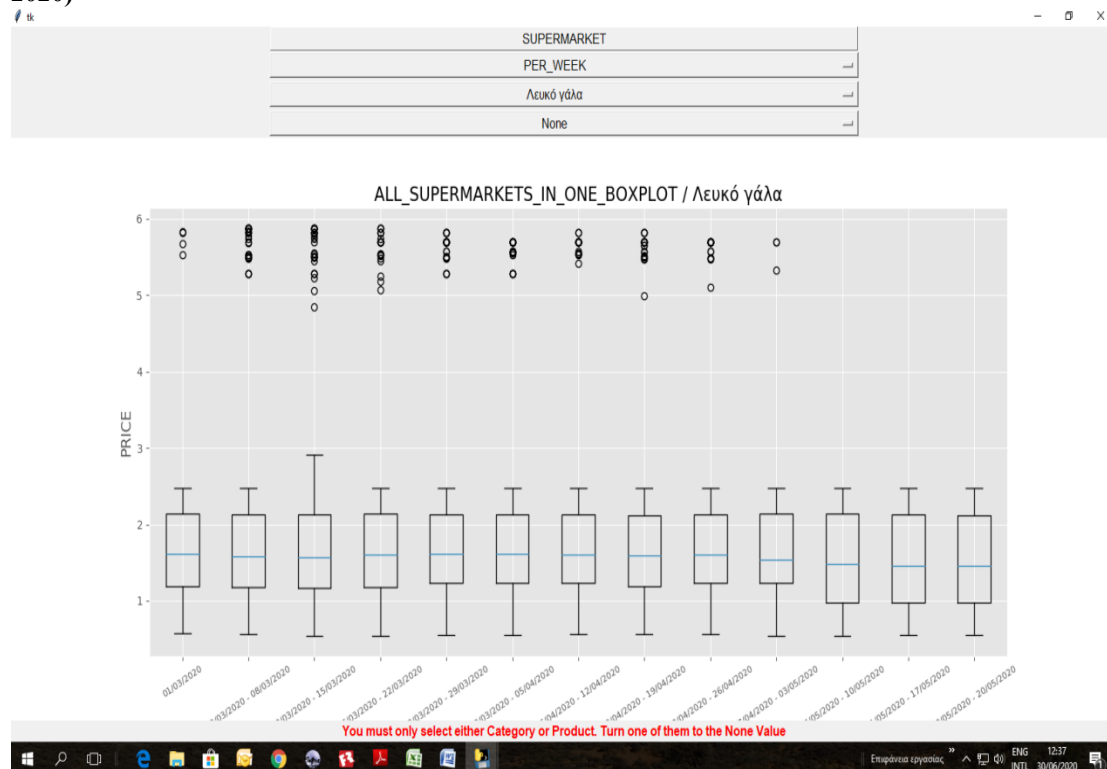
Η ΕΑ έχει πλέον στη διάθεσή της εργαλεία με βάση τα οποία θα μπορεί να παρακολουθεί την πορεία και εξέλιξη των τιμών των επιμέρους κατηγοριών ενδιαφέροντός της, ακόμα πιο συστηματικά. Διενεργούνται πλέον στατιστικές αναλύσεις σε πολλαπλές κατηγορίες βασικών καταναλωτικών προϊόντων, μεταξύ άλλων και στις ως άνω αναφερθείσες. Περαιτέρω, με την απεικόνιση χρονολογικών σειρών η ΕΑ θα μπορεί να παρατηρεί, ανά κατηγορία προϊόντος, τις βασικές παραμέτρους που εμφανίζονται στη διάρκεια του χρόνου, όπως π.χ. η τάση των τιμών (trend), τυχόν κυκλικές ή εποχικές συνιστώσες (cyclical or seasonal components), αλλά και μη συστηματικές μεταβολές (random or irregular variations).

Με βάση τα ως άνω εργαλεία, και ειδικά για την κατηγορία του *λευκού γάλακτος*, όπως προκύπτει και από το κατωτέρω διάγραμμα, παρατηρείται ότι η διάμεση τιμή για όλες τις εταιρείες σούπερ μάρκετ υπήρξε σχετικά σταθερή κατά τη διάρκεια της περιόδου έξαρσης της πανδημίας Covid-19 στη χώρα μας μέχρι και την 26.4.2020 (end week), οπότε και αποτυπώνεται μείωση αυτής. Περαιτέρω, παρατηρείται μεγαλύτερη διασπορά

1 Βλ. σχετικά και Δελτίου Τύπου της ΕΑ: <https://www.epant.gr/enimerosi/deltia-typou/item/885-deltio-typou-energeies-gia-tin-efarmogi-ton-kanonon-tou-antagonismoy.html>.

των τιμών λευκού γάλακτος ως προς τις χαμηλές τιμές τους (ήτοι μικρότερες από τη διάμεση τιμή)².

Διάγραμμα 1: Διάμεση τιμή λευκού γάλακτος - όλα τα super market ανά εβδομάδα (Μαρτ – Μάι. 2020)³

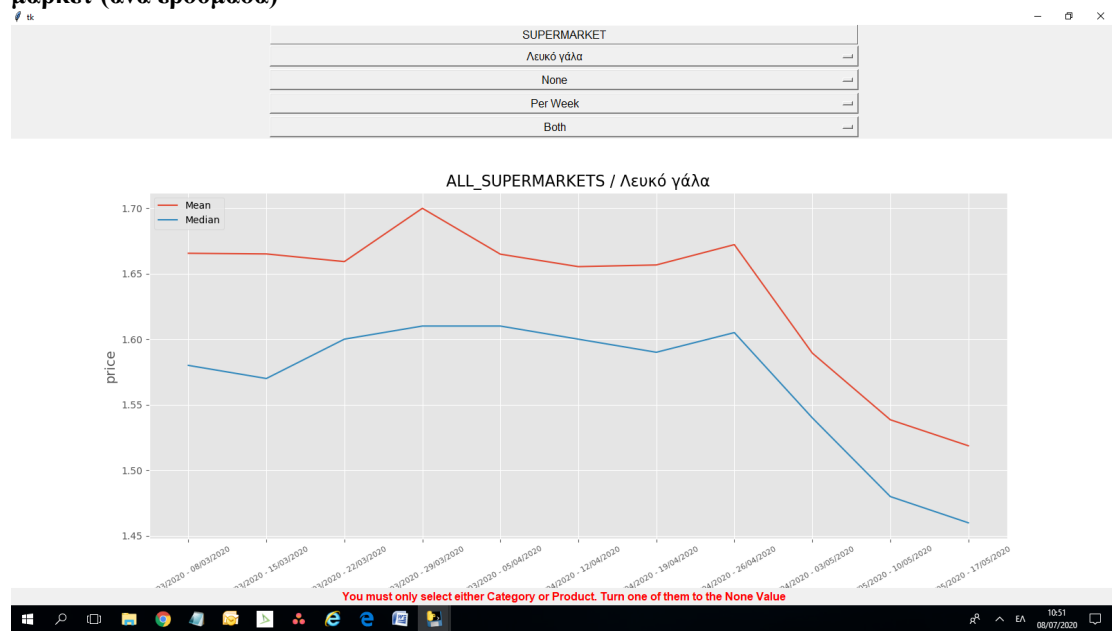
Οι ανωτέρω παρατηρήσεις επιβεβαιώνονται και από την ανάλυση χρονολογικών σειρών⁴. Στο επόμενο διάγραμμα, παρατηρείται ότι η διάμεση τιμή λευκού γάλακτος, κατά την έναρξη της περιόδου του περιορισμού των μετακινήσεων των πολιτών, λόγω της πανδημίας Covid-19 παρουσίασε ελαφρά αύξηση. Ακολούθως, υπήρξε σχετική σταθερότητα ως προς τις τιμές, ενώ προς το τέλος της περιόδου περιορισμού των μετακινήσεων, παρατηρήθηκε μείωση των τιμών λευκού γάλακτος περί του 10%.

² Με εξαίρεση την περίοδο περί της 15.3.2020 (end week) κατά την έναρξη της περιόδου περιορισμού των μετακινήσεων.

³ Τα outliers αφορούν σε πολυσυσκευασίες (εξάδες) συμπυκνωμένου γάλακτος, οι οποίες έχουν σταθερά υψηλότερη τιμή από τις μονές συσκευασίες πώλησης και τα λοιπά είδη γάλακτος (π.χ φρέσκο γάλα).

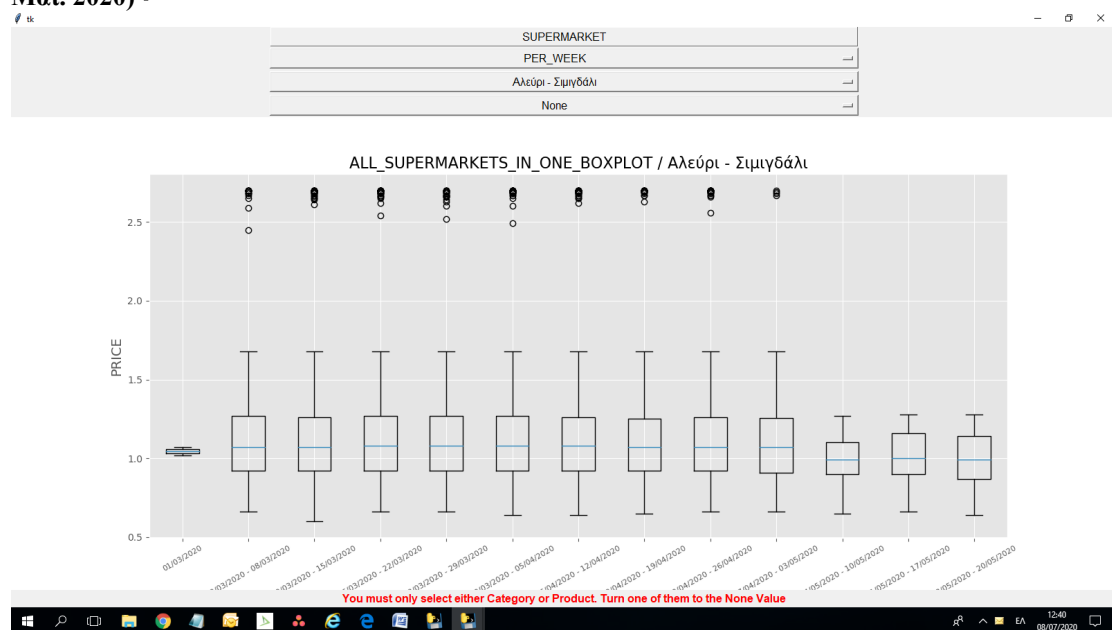
⁴ Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του αριθμητικού μέσου λαμβάνεται υπόψη κάθε παρατήρηση του συνόλου των δεδομένων και για το λόγο αυτό, ο αριθμητικός μέσος επηρεάζεται από τυχόν ακραίες τιμές. Αντιθέτως, καθώς οι ακραίες τιμές έχουν μικρή επίδραση κατά τον υπολογισμό της διαμέσου, προκρίνεται η χρήση της διαμέσου για την εξαγωγή παρατηρήσεων και συμπερασμάτων.

Διάγραμμα 2: Time series analysis – Μέση/ διάμεση τιμή λευκού γάλακτος σε όλα τα σούπερ μάρκετ (ανά εβδομάδα)

Αναφορικά με την κατηγορία των αλεύρων – σιμιγδαλιού παρατηρείται διαχρονικά και για όλο το διάστημα της έξαρσης της πανδημίας Covid-19 στη χώρα μας, μέχρι και την 03.05.2020 (end week), σταθερότητα ως προς τη διάμεση τιμή των αλεύρων-σιμιγδαλιού, παρά την αυξημένη ζήτησή τους τη συγκεκριμένη περίοδο. Ομοίως, τόσο η διασπορά των τιμών, όσο και οι ανώτατες και κατώτατες τιμές δε μεταβάλλονται σημαντικά κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα. Αντίθετα, μετά την αναστολή των περιορισμών λόγω της πανδημίας, παρατηρείται μείωση των ανώτατων τιμών των αλεύρων και ελαφρά μείωση της διάμεσης τιμής τους.

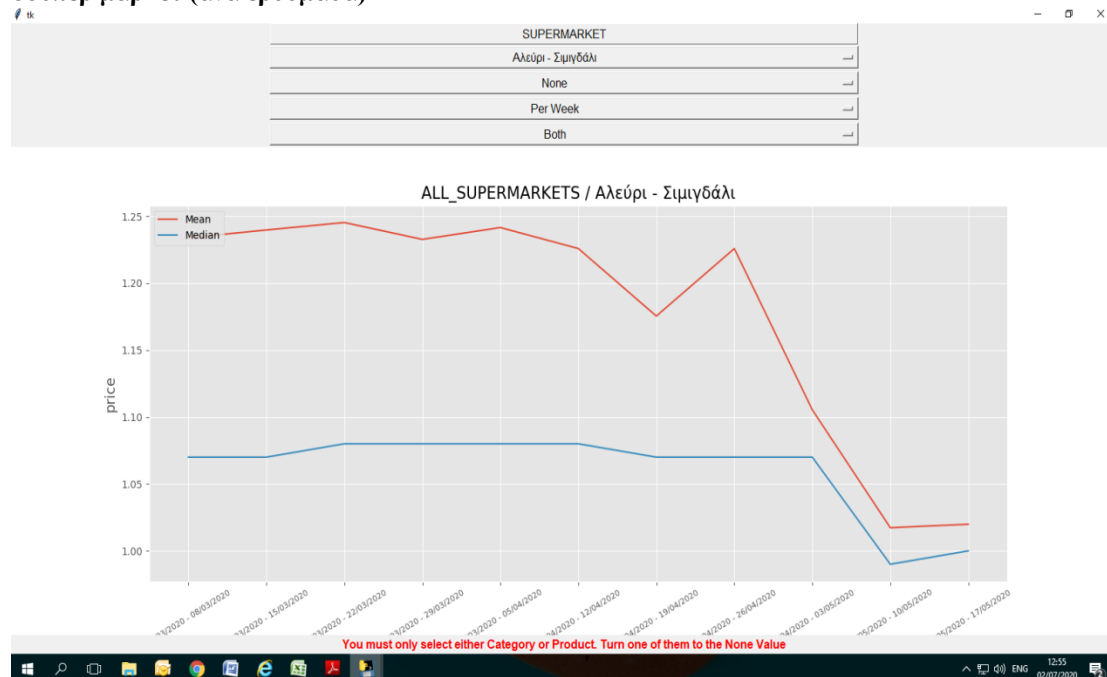
Διάγραμμα 3: Διάμεση τιμή αλεύρων - σιμιγδαλιού - όλα τα super market ανά εβδομάδα (Μαρτ – Μάι. 2020)⁵.

⁵ Τα outliers αφορούν σε αλεύρι βρώμης.

Τα συμπεράσματα αυτά, επιβεβαιώνονται και από την ανάλυση χρονολογικών σειρών, όπως φαίνεται και στο κατωτέρω διάγραμμα, από όπου προκύπτει ότι η διάμεση τιμή παραμένει σχεδόν σταθερή για όλη τη χρονική περίοδο 01/3-26/4, δηλαδή τόσο κατά την περίοδο του περιορισμού των μετακινήσεων, λόγω της πανδημίας Covid-19, όσο και την περίοδο του Πάσχα, όπου η ζήτηση για τα συγκεκριμένα προϊόντα ήταν αυξημένη. Πτώση της διάμεσης τιμής παρατηρείται το διάστημα μετά την 03.05.2020 στο κανάλι των σούπερ μάρκετ.

Διάγραμμα 4: Time series analysis – Μέση/ διάμεση τιμή αλεύρων - σιμιγδαλιού σε όλα τα σούπερ μάρκετ (ανά εβδομάδα)

Σημειώνεται ότι η ως άνω ανάλυση είναι περιγραφική. Από την επισκόπηση των ως άνω στοιχείων δεν παρατηρείται σημαντική αύξηση των διάμεσων τιμών λευκού γάλακτος και αλεύρων-σιμιγδαλιού στις αλυσίδες σούπερ μάρκετ κατά την περίοδο της έξαρσης της πανδημίας Covid-2019 (Ιαν-Μαϊ 2020) στη χώρα μας. Η αιτιολόγηση των εκάστοτε μεταβολών, καθώς και τυχόν αυξήσεις τιμών σε άλλα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού πρόκειται να διενεργηθεί από την ΕΑ στο επόμενο στάδιο της έρευνας. Η Επιτροπή θα προχωρήσει επίσης στην περιοδική επικαιροποίηση της έρευνας με νέα στοιχεία και θα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη ειδικά στις περιπτώσεις που παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις τιμών και επιβάρυνση του καταναλωτή στις επιμέρους κατηγορίες προϊόντων.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι, η ΕΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις και θα συνεχίσει να επεμβαίνει ως αρμόδια για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων του ν. 3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης Λειτουργίας Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) περί «Προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», με γνώμονα τη διαφύλαξη της υγιούς ανταγωνιστικής δομής της αγοράς, της προστασίας των συμφερόντων του καταναλωτή και την οικονομική ανάπτυξη.